

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 150 lir (za inozemstvo 200 lir), polletno 75 lir, mesečno 15 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ulica 27. Tel. 33-08. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.968

Izhaia vsako sredo

Ljubljana, sreda 28. marca 1945

Preis - Cena 1 2'

Izvršilne odredbe k naredbi o zajetju gospodarstva za vojne namene

»Službeni list« z dne 21. marca 1945 je objavil tri izvršilne naredbe Vrhovnega komisarja k naredbi o zajetju gospodarstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« za vojne namene. Dve teh naredb smo že objavili v zadnji številki »Trgovskega lista« v rubriki Obrtniški vestnik. Prva naredba postavlja pod zaporo vsa pogonska sredstva, maziva in rudninska gorilna olja ter vse druge proizvode iz rudninskega olja, ki so skladiščena na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje«. Druga naredba pa stavlja pod zaporo vse surove in druge kože ter vse dovršene in polizdelke iz usnja.

Tretja izvršilna naredba pa se glasi:

Na podstavi čl. 5. naredbe o zajetju gospodarstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« za vojne namene št. 54 z dne 27. avgusta 1944 odrejam radi zagotovitve vojne proizvodnje in preskrbe delovnega prebivalstva sledeče:

1. Vse dobrine za proizvodnjo, potrošnjo in prehrano, všteti vse blago iz svobodnih luk, ki so v okviru skupnega vojevanja potrebne za ohranitev proizvodne moči in za preskrbo prebivalstva, radi uporabe v vojnem gospodarstvu lahko zajamem, da se prodajo določeni osebam, ki jih potrebujejo, ali pa spravijo na varno pred sovražnikom na kak drug kraj.

2. Kršitve te odredbe se kaznujejo po čl. 6. naredbe o zajetju gospodarstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« za vojne namene z dne 27. avgusta 1944. Pri tem se še posebej opozarja na določbo odstavka c) čl. 6. o zaplenbi brez vsake odškodnine.

Vodja oddelka za gospodarstvo: Klare s. r., vladni ravnatelj.

Delovni čas hlapcev, portirjev, čuvajev in sličnega osebja

Z ozirom na nejasnosti, ki so se pojavile v zvezi z novimi ureditvami mezd in plač glede delovnega časa hlapcev, portirjev, čuvajev in sličnega osebja, smo prejeli od Pokrajinske Zveze delodajalcev naslednja pojasnila:

1. Vse nove mezdne ureditve, izdane od Vrhovnega komisarja, vsebujejo določilo, da imajo delavci in nameščenci pravico zahtevati plačo oz. mezdo samo za tisti čas, v katerem so dejansko delali. Tako velja to določilo tudi za hlapce, čuvaje, voznike, portirje in slično osebje.

2. Pri hlapcih in voznikih se mora všteti v 60urni tedenski delovni čas, ki ga predvidevajo za to skupino uslužbencev vse mezdne ureditve, tudi oni čas, ki ga leli porabijo za čiščenje, krmljenje in napajanje konj in ne samo čas vožnje. Za nad 60 urni tedenski delovni čas pa pripada voznikom in hlapcem pribitek za prekočasno delo v smislu določil mezdnih ureditev.

3. Čuvaju pripada v smislu mezdnih ureditev tedenska mezda, ne glede na to, če poleg čuvajskih poslov opravlja še kakšna druga dela. Če pa ni zaposlen polnih 72 ur na teden, ima delodajalec možnost, da mu plača v smislu pod točko 1. navedenega določila mezdo samo za čas dejanske zaposlitve.

Delo trgovskih sindikatov

Iz predsednikovega poročila na seji Sveta Zdrženja trgovcev

Kakor smo že navedli v prejšnji številki »Trgovskega lista«, ni bilo delo vseh trgovskih sindikatov enako obsežno in intenzivno. Vse delo je bilo odvisno od zaposlenosti posameznih strok ter od raznih predpisov, ki so jih skušali sindikati čim bolj prilagoditi potrebam trgovine in interesom splošnosti. Trgovci so pri tem vedno upoštevali, da v izrednih vojnih razmerah ne more biti vse tako ko v normalnih in so s svoje strani storili vse, da bi prebivalstvo čim manj občutilo breme izrednih razmer. Ta prizadevanja trgovcev, ki so se zlasti zrcalila v delu Zdrženja trgovcev in njegovih sindikatov, so bila tudi več ali manj uspešna. Ti uspehi so jasno dokazali potrebo sindikatov in njih obstojno upravičenost. O delu posameznih sindikatov navajamo še naslednje podrobnosti.

Sindikati trgovcev s čevlji

je štel 40 članov, predsednik delovnega sindikata pa je g. Matija Trebar. Od odredb, ki so se tikale trgovine s čevlji, treba navesti: Vsa obutev, tudi deloma usnjena, je bila postavljena pod zaporo in se je smela prodajati le proti predložitvi posebnih nakazil. Za prodajo usnjene obuteve se je od časa do časa določil kontingent moških, ženskih in otroških čevljev. Zaradi nizkega števila izdanih nakazil, ti kontingenti večinoma niso bili izčrpani. Od zapore je bila izvzeta samo obutev, katere spodnji in gornji del ni iz usnja.

Zaradi boljše preskrbe prebivalstva z obutvijo je predlagalo Zdrženje, da bi se smela neblokirana obutev prodajati brez točk oblačilnih nakazil. Nadalje je predlagalo Zdrženje, da bi se dovolila nabava blokirane obuteve na nakaznice, ki so se sicer izdale, na katere pa nabava ni bila mogoča. Uspeh te akcije je bil, da se je dovolila nabava neusnjene obuteve brez točk oblačilnih nakazil. Ostala obutev pa je bila še nadalje vezana na oddajo točk in na posebne nakaznice.

Sindikati je bil v trajnem stiku s pokrajinsko upravo, svoje članstvo pa je redno informiral v vseh važnejših zadevah z okrožnicami.

Sindikati drogeristov in parfumeristov

V tem sindikatu je bilo združenih 35 članov, predsednik sindikata pa je g. Anton Kanc.

Zaradi zapore kemikalij je moral te popisati in jih prijaviti odseku za oskrbo pri VIII. oddelku pokrajinske uprave. V poslovanju vse stroke so nastale težave zaradi pomanjkanja surovin, kavčukastega blaga itd. Delo sindikata je bilo zaradi tega zelo oteženo.

Sindikati trgovcev z galanterijo in modo

je štel 131 članov, vodil pa ga je g. Fran Pavlin.

Delo sindikata je bilo zelo živahno ter je priredil sindikat več članskih sestankov. Člani so bili dejavno zaposleni z inventariziranjem blaga, kakor tudi z nabavo tekstilnega blaga in njegovim raz-

deljevanjem. Deloma so dobivali blago po Tekstilnem konzorciju, pred njegovo ustanovitvijo pa direktno iz Italije. Tudi galanterijsko blago so nabavljali direktno v Italiji. Iz sindikata so izstopili trgovci-konfektioniisti in vstopili v sindikat manufakturstrojev.

Posebne težave so nastale zaradi preskrbe članov s sukancem in deloma tudi z nogavicami. Tudi vnovčevanje točk, ki so jih člani v lanskem juliju oddali Pokrajinskemu gospodarskemu svetu, je zahtevalo precej dela. V juliju so tudi prenehale veljati stare oblačilne izkaznice.

Stiki med sindikatom in članstvom so bili zelo živi ter je sindikat informiral člane o vseh važnih vprašanjih z okrožnicami.

Sindikati trgovcev s kolesi in šivalnimi stroji

je štel med svojimi člani tudi trgovce z elektrotehničnimi predmeti, radio-aparati, barvami, laki, nafto, bencinom in avtomobili. Vseh članov je imel sindikat 79, obsežne posle sindikata pa je vodil g. Vilko Laznik. Ker so bile v sindikatu združene številne stroke, je tudi bilo delo sindikata zelo obsežno. Pod zaporo so bile postavljene pnevmatike, računski in pisalni stroji, šivalni stroji in kolesa ter njih sestavni deli. Stanje zaloga so prijavi trgovci pokrajinski upravi. Dovoljenja za nakup blaga za stroke sindikata izdaja Pokrajinski gospodarski svet oz. nemški svetovalec.

V lanskem letu se je določila maksimalna cena za moška in ženska kolesa. Zdrženje je interveniralo, da bi se določile primerne cene. Intervencija pa ni imela uspeha in so se cene določile nizko (na 2300 do 2400 lir).

Sindikati je posredoval pri Pokrajinskem gospodarskem svetu tudi zaradi pravilnega izdajanja dovolilnic za nakup sestavnih delov koles.

Stiki sindikata s članstvom so bili vedno živi.

Sindikati trgovcev z mešaninim blagom

ni mogel prav delovati, ker naj bi povezal predvsem podeželske trgovce, s katerimi pa iz znanih razlogov ni imel stikov. Ljubljanski član pa so bili vključeni v sindikatih onih strok, s katerimi so se največ bavili. Poslovanje članov je tudi trpelo zaradi raznih predpisanih omejitev. Noben obrtni list za trgovino z mešaninim blagom se lani ni izdal za Ljubljano.

Število članstva ni mogoče navesti, ker so bili člani le podeželski trgovci. Predsednik sindikata je g. Jože Marinko.

Zelo številno članstvo je imel

Sindikati trgovcev s sadjem in zelenjavo

ki je združeval tudi trgovce s perutnino, ribami, mlekom in mlečnimi izdelki ter cveticami. Vseh članov je štel 362, predsednik sindikata pa je bil g. Emil Cerar.

Ker je lani skoraj popolnoma prenehal uvoz sadja in zelenjave iz Italije, so morali trgovci s sadjem in zelenjavo zelo omejiti svoje poslovanje. Prostega nakupa oz. dovoza sadja ni bilo, razdeljevanje

pa je prevzel in organiziral Prevod. Kupčija z južnim sadjem je popolnoma prenehala. Med letom je odstopil kot predsednik sindikata g. Ivan Pielick, predsedniške posle je prevzel g. Emil Cerar in jih vodi še danes.

Veletrgovci s sadjem in zelenjavo so se združili v družbo z omejeno zavezo »Sad« in sami prenehali z obratovanjem.

Najmanj članov je štel

Sindikati trgovcev s steklom in porcelanom

namreč samo 7. Njih poslovanje je bilo močno omejeno, ker je prodaja steklenega blaga odvisna od nakazil, ki jih izstavlja Pokrajinski gospodarski svet. Steklenina in keramika sta namreč pod zaporo. Novega blaga trgovci niso mogli nabaviti. Najbolj občutno je bilo pomanjkanje okenskega stekla. To pomanjkanje je postalo zlasti pereče zaradi terorističnih bombnih napadov. Uspešno je vodil posle sindikat predsednik Anton Agnola.

Sindikati trgovcev s papirjem, knjigami in šolskimi potrebščinami

je imel 89 članov, predsednik sindikata pa je g. Peter Šušteršič. Najbolj so bili lani prizadeti člani sindikata zaradi znižanja brutozasluzka od 50 na 30%. To znižanje je bilo tem bolj občutno, ker se je ob koncu leta zvišala cena papirja za 100%.

Sindikati trgovcev z vinom, žganjem, alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami

je imel 32 članov, posle predsednika sindikata pa je opravljal g. Marin Barbič.

V začetku lanskega leta so dobili trgovci z vinom in žganjem določen kontingent za uvoz vina iz Italije. Zaradi velikega rizika, s katerim je bil zvezan prevoz, in zaradi neupoštevanja dejanskih izdatkov pri odobravanju prodajnih cen v pokrajini, se ti določeni kontingenti niso izkoristili. To tem manj, ker je prevzel lanko pomlad razdeljevanje vina Prevod. Zaloga pri veletrgovcih so bile istočasno blokirane.

Zgane pijače so se zato prodajale samo po odredbi Prevoda potrošnikom na živilske nakaznice, stare zaloge žganih pijač pa so bile blokirane za javne potrebe.

Uradno določevanje nakupnih cen za vino domače in tuje proizvodnje, tako z ozirom na hektolitrsko stopnjo k z določevanjem najvišje dopustne nakupne cene, ni ugodno vplivalo na nakup. Ker je to spoznanje prodrlo na vsej črti, je bil v decembru sklican sestanek interesentov in zastopnikov oblasti, da se reši vprašanje nakupnih cen. Sestanek pa ni rodil pozitivnega uspeha, kar je imelo za posledico, da je na trgu vedno bolj primanjkovalo blaga, vino pa se ni pocenilo.

Sindikati trgovcev z usnjem in kožami

ter s čevljarskimi potrebščinami je štel 39 članov in ga je vodil g. Jože Klanjšček. Izredne vojne razmere so močno zavrele poslovanje vseh članov sindikata. Vse za-

loge usnja so bile popisane in stavljene pod zaporo. Zelo majhne količine usnja so se od časa do časa dodeljevale čevljarjem. Cene usnju so bile vse leto maksimalne.

Pet trgovcev z usnjem je ustanovilo centralo za kože, ki pa je ob koncu lanskega leta prenehala poslovati ter je njene posle prevzel Prevod.

Sindikati trgovcev s stroji, železnino in stavbenim materialom

je imel 54 članov, posle predsednika sindikata pa je opravljal g. Jože Verovšek.

Preteklo leto so morali člani sindikata dvakrat napraviti inventar zaloga ter prijaviti vse kovine, staro železo, kovinske izdelke ter stavbeno gradivo. Kovinski izdelki so se smeli oddajati le na posebne nakaznice. Nabava novega blaga je bila zelo otežkočena, poleg tega pa skrajno skrčena. Lani se je določila tudi maksimalna cena za cement.

Sindikati veletrgovcev — izvoznikov živine

Posli njegovih članov, katerih je bilo 23, so počivali ves čas vojne, ker nakupuje vsi živino za potrebe prebivalstva Prevod neposredno. Predsednik sindikata je bil g. Janko Predovič.

V enakem položaju je tudi bil sindikat trgovcev z živili na debelo. Ti trgovci so prav za prav poslovali le kot nekakšne podružnice Prevoda in kot razdeljevalnica za trgovce-detajliste. Njih samostojno poslovanje je prenehalo, ker vsa živila nabavlja in uvaža Prevod. Sindikat je štel 29 članov, predsedniške posle pa je opravljal g. Fran Pogačnik.

Sindikati trgovskih zastopnikov

komisionarjev, posreovalnic, menjalnic, pisarn za kupo-prodaje nepremičnin je imel 79 članov, predsednik sindikata pa je bil dolgoletni predsednik Zdrženja trg. potnikov in zastopnikov gosp. Janko Krek.

Zaradi blokirane blaga in racioniranja njegove potrošnje ni mogel sindikat uspešno poslovati. To je pač neizogibna posledica vojnih razmer. Če pa le mogoče, je sindikat uspešno uveljavljal interese svojih članov.

S tem smo na kratko opisali delo, prizadevanja in tudi uspehe trgovskih sindikatov. Naše poročilo je bilo sicer kratko, vendar pa se tudi že iz teh poročil jasno vidi, s kako veliko vestnostjo so trgovci sodelovali pri razdeljevanju vsega blaga in kako koristen posel so opravljali v službi javnosti. Dostikrat so morali, da so zmagovali vse stroške, segati v lastno substanco in prej do vrha polne zaloge so sedaj neredko skoraj izpraznjene. To je veliki prispevek trgovstva za oskrbo prebivalstva. Zaradi tega svojega prispevka v korist celote in v lastno škodo zasluži trgovce vsaj to, da se njegovo delo presoja objektivno in brez predsodkov in da se mu ne delajo krivični očitki. Slovenski trgovec je v vojnih časih storil svojo dolžnost do celote, naj stori tudi celota svojo dolžnost do trgovstva.

O delu obrtniških sindikatov, ki so priključeni Zdrženju trgovcev, pa bomo poročali v prihodnjih številkah v »Obrtniškem vestniku«.

Karel Tekavčič 90-letnik

Visoko starost 90 let je dosegel prokurist tvrdke I. C. Mayer g. Karel Tekavčič, ki združuje svoj častljivi življenjski praznik z zelo redkim jubilejem dela. Slavi ga namreč v aktivni službi pri tvrdki, kjer je pred sedemdesetimi leti začel službovati kot mlad pomočnik ter potem z velikimi sposobnostmi in z gledno marljivostjo dosegel najvišje in najzaupnejše mesto, ki ga more trgovski pomočnik doseči.

Ugledni slavjenec se je rodil 29. marca 1855. Otroška leta je preživel v Kamniku, šolal se je v Ljubljani, kot trgovski vajenec in pomočnik je bil 8 let v Novem mestu pri tvrdki Jos. Ogoreutz, od 1. januarja 1876. pa službuje pri tvrdki I. C. Mayer v Ljubljani, ki je vedno dobro ocenjevala njegove velike sposobnosti ter mu prepustila važna mesta. To je bilo tvrdki in tudi trgovskemu stanu v korist, kajti Karel Tekavčič je mnogo prispeval s svojim delom in svojo vneto k razširitvi tvrdkinega delokroga in ugleda. V trgovskem stanu so se namreč izkazali kot dobri delavci vsi, ki so bili kot naraščaj in mlajši tovariši deležni njegove izvrstne šole v podjetju in na potovanjih. Iz vsega tega izhajajo koristi za narodno gospodarstvo in skupnost in tako je bil Karel Tekavčič že pred desetimi leti po vsej zaslugi in pravici uvrščen med ljubljanske meščane.

Kakor v središču svojega zgledega udejstvovanja, tako uživa gospod Karel Tekavčič tudi v drugih krajih domovine ugled in spoštovanje zaradi vrlin svojega lepega značaja. Njegovo delo in njegove vrline ceni zlasti trgovstvo, ki mu kot svojemu vzorniku ob izrednem jubileju iskreno čestita.

† Albert Killer

Kot žrtev zračnega napada pri Postojni je umrl prokurist ljubljanske tvrdke A. Gorec g. Albert Killer, pokopan pa je bil 27. t. m. v Ljubljani. Star je bil šele 40 let, imel pa je za seboj že precej let zelo uspešnega in zgledega udejstvovanja v svoji stroki.

Posebno se je izkazal pred leti v borbi proti monopolu prodaje tekočega goriva, ki si ga je hotela prilastiti družba Standard Oil Com. Njemu ter Vilku Lazniku in še nekaterim tovarišem, ki so ga vneto podpirali, se mora slovensko trgovstvo zahvaliti, da je monopol z benečskimi črpalkami propadel. V tej borbi in sploh kot iniciativen predstavnik svoje stroke je Albert Killer tudi »Trgovskemu listu« dajal dobro gradivo. Kakor v stanovskih vrstah po svoji sposobnosti in vnemi, tako je bil tudi v širših krogih cenjen in priljubljen s svojimi lepimi lastnostmi.

Albertu Killerju časten spomin, družini in ostalim žalujočim pa iskreno sožalje!

Plačevanje delavcev, dodeljenih podjetjem od akcije Pöll

Radi ponovnih vprašanj podjetij, kako se naj plačujejo delavci, ki so jim bili dodeljeni od akcije Pöll, se je Pokrajinska Zveza delodajalcev obrnila na nemškega svetovaleca ter je prejela to pojasnilo:

»Za akcijo Pöll je zaposlenih nekaj tvrdk pri gradnji barak. Naročila se dodeljujejo po konzorciju tesarskih mojstrov posameznim tvrdkam, ki jih izvršujejo na lastni račun. Pöll posreduje edinole pri preskrbi materiala. Pri teh tvrdkah zaposlene delovne moči, tako stalni delavci kakor tudi obvezniki, so torej v službenem razmerju zgolj s podjetjem. Njih plačilo se zato ne ravna po postavkah, ki veljajo za delavce, zaposlene pri gradnji utrd, marveč po kolektivni pogodbi oz. mezdni ureditvi, ki velja za obrat.«

Prodaja tekstilnega blaga

Ker vladajo med potrošniki glede prodaje tekstilnih izdelkov še vedno nejasnosti, podajamo v naslednjem se enkrat glavna določila glede prodaje teh predmetov, pa ceprav so bila ta že večkrat objavljena.

Osnovo za prodajo tekstilnih izdelkov tvorijo Izvršilne določbe po čl. 1. in 4. naredbe Visokega komisarja v zagotovitev tekstilne oskrbe delovnega ljudstva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje«. Te izvršilne določbe je izdal dne 9. septembra 1944 prezident pokrajinske uprave div. gen. Rupnik in jih je v celoti objavil »Trgovski list« z dne 19. septembra 1944.

Po teh določbah se prodaja blago potrošnikom le na posebne nakaznice (Kleiderkarte) in na oblačilne izkaznice (Bezugsscheine).

Na oblačilne nakaznice se prodajajo: moška oblačila in perilo, ženska oblačila in žensko perilo, pletenine za moške in ženske, konfektirano hišno perilo, razne tkanine in tkanine za mladoletne.

Na oblačilne izkaznice pa se prodajajo:

nekatera moška oblačila in perilo (kratke hlače, ovrtniki, kravate, pižame, robei, predpasniki in prašne halje, šali, rokavice, klobuki in čepice;

ženska oblačila in perilo (bluze, spodnja krila), domače in prašne halje, kopalni plašči, pižame, robei, rokavice, klobuki, šali, jopiči in plašči;

konfektirano hišno perilo in predmeti za opremo: podloge za likanje, posteljna pregrinjala, prti in prtjiči, zagrinjala, zavese in blazine;

preproge;

prejice (za šivanje, vezenje, krpanje, trgovska prejica, oblačila in perilo za dečke (od 5. do 15. leta);

oblačila in perilo za dekle oblačila za otroke (od 1. do 5. leta);

tkanine in pletenine za mladoletne ter blago za dojenčke.

Končno veljajo za noseče žene še dodatne oblačilne izkaznice.

Pri tem pa je treba pripomniti, da se naštetih predmetih dobe na oblačilne nakaznice oz. izkaznice, če je to blago v zalogi. Tako se n. pr. od moških oblačil praktično

dobe na oblačilne izkaznice le ovrtniki, kravate, pižame, žepni robei, predpasniki in prašne halje, šali, rokavice, klobuki in čepice.

Izvršilne določbe tudi natančno navajajo, koliko točk se šteje za vsako oblačilo. Tu je treba pripomniti, da je samo nekaj vrst blaga na zalogi, da zlasti ni bolj lahkega blaga, kar seveda odločilno vpliva na število za nabavo blaga potrebnih točk. Da navedemo en primer. Za moško obleko iz lahkega blaga (do 300 g težkega) bi bilo treba za jopič 31 točk, za telovnik 5 in za hlače 20 točk ali skupno 56 točk. V zalogi pa je v pokrajini le nad 300 g težko blago, za katerega pa je potrebno za jopič 46, za telovnik 7 in za hlače 30 točk ali skupno 83 točk, dočim daje oblačilna nakaznica le 80 točk. Zaradi tega nastajajo dostikrat pritožbe potrošnikov proti trgovcem, a so te pritožbe brez vsake podlage.

Po čl. 10. izvršilnih naredb oskrbuje nakup tekstilnih izdelkov v okviru za pokrajino določenega kontingenta Tekstilni konzorcij. Trgovci dobi torej tekstilno blago (tako imenovano konzorcijalno blago) od Tekstilnega konzorcija. (O njegovem delu in njegovih nalogah smo obširneje poročali v »Trgovskem listu« z dne 7. III. 1945.)

Tekstilni konzorcij deli danes vse blago trgovcem na posebne pooblastilnice (bone), ki so trojne vrste, in sicer:

1. za nogavice,
2. za blago na oblačilne izkaznice in
3. za blago na posebne nakaznice.

Katero blago se dobi na oblačilne izkaznice in katero na posebne nakaznice, smo pojasnili že zgoraj.

Dan, kdaj se smejo pričeti uporabljati nakupni izkazni oz. odrezki oz. posebni odrezki oblačilnih izkaznic, določa po čl. 6. izvršilnih naredb šef pokrajinske uprave. Potrošnik torej ne more oblačilne nakaznice izrabiti kar naenkrat v celoti, temveč šele takrat, kadar so vse njegove točke proste. Tako n. pr. si je vsak za 1. četrletje mogel nabaviti par nogavic, za 2. četrletje še ni določen dan, ko se lahko začne prodajati drug par nogavic. Za moške je nadalje do slej prostih le 10 točk, za mladoletne pa 20.

Vse to mora trgovec natančno upoštevati in se strogo po vseh teh predpisih tudi ravnati. Trgovec mora namreč do vsakega 5. dne v mesecu predložiti Pokrajinskemu gospodarskemu svetu vse prejete nakaznice in točke oblačilnih izkaznic, ker potem dobi šele posebne pooblastilnice za nabavo novega blaga. Ni pa rečeno, da bi moral trgovec dobiti za natančno toliko blaga pooblastilnic, za kolikor je oddal točk, ker se dodeljuje novo blago le v okviru možnega nakupa.

Končno naj še omenimo, da je »Službeni list« z dne 21. marca 1945 objavil razglas šefa pokrajinske uprave o spremembi nekaterih izvršilnih določb z dne 9. septembra 1944. Po tem razglasu prenehajo veljati oblačilne nakaznice

za dojenčke po preteku enega leta od dneva izdaje, izkaznice za novo-rojenčke (stara izdaja), ki so bile izdane pred septembrom 1944. pa izgube veljavnost 31. marca 1945, v kolikor ne bi njihova veljavnost glede na datum izdaje že prej potekla.

Oblacilna nakaznica za noseče žene se pa izda v četrtem mesecu nosečnosti in preneha veljati po preteku štirih mesecev od dneva izdaje.

S tem smo navedli glavne določbe glede prodaje tekstilnega blaga in upamo, da po teh pojasnilih ne bo več mučnih nespornostim med potrošniki in trgovci, temveč da bodo potrošniki uvideli težavno stališče trgovcev in jim z neumevanjem ne bodo povzročali nepotrebnih težav pri njihovem že itak težavnem in odgovornem poslovanju.

Ustanovitev osrednje preskuševalnice za zavarovanje prehrane prebivalstva

Šef pokrajinske uprave je izdal naslednjo odredbo:

§ 1. Da bi se zagotovilo izpolnjevanje vseh predpisov, s katerimi naj se zavaruje prehrana vsega prebivalstva, se ustanavlja osrednja preskuševalnica.

§ 2. Osrednja preskuševalnica je dolžna preskušati v Ljubljanski pokrajini vse ustanove in obrate za kmetijsko gospodarstvo in prehranjevanje in stalno nadzirati izpolnjevanje določb o kmetijskem gospodarstvu in prehranjevanju. V ta namen smejo uradno izkazani preskuševalci ogledovati vse obrate, pregledovati računске priloge itd. Dovoljen jim je dostop v vse prostore za vskladičenje in razdeljevanje blaga in ob sumu, da se skrivajo živilske zaloge, tudi v druge prostore. Imetniki obratov so zavezani dajati resnična pojasnila. Kršitve se kaznujejo po kazenskih predpisih Visokega komisarja z dne 19. oktobra 1943 (uradni list Verordnungs- und Amtsblatt des Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland«, kos 2. z dne 26. oktobra 1943).

§ 3. Če se pri preskušanju doženejo nepravilnosti ali nedostatki glede uporabe surovin, glede tehnike delovnega postopka, obdelovanja zemlje, oddaje pridelkov ali glede drugih opravil, se mora o tem meni poročati.

§ 4. Če je storitev kakega kmetijskega ali prehranjevalnega obrata ob enakih razmerah bistveno manjša od povprečne proizvodnje drugih obratov, pa je temu nedostatku kriv imetnik obrata, povrim vodstvo obrata začasno prisilnemu upravniku.

§ 5. Prisilni upravnik je zakoniti zastopnik imetnika obrata. Večan je na moja navodila. Dokler je imenovan prisilni upravnik, počivajo vse pravice imetnika obrata, razpolagati med živimi s svojo imovino, spadajočo k obratu. Prisilnemu upravniku določim nagrado za njegovo delo jaz. Nagrada se izplačuje iz sredstev obrata.

§ 6. Osrednja preskuševalnica mora pretežno uporabljati že poslujoče preskuševalne ustanove in njihovo osebje. Z uveljavitvijo te odredbe so vse te preskuševalne ustanove podrejene osrednji preskuševalnici. — Če so še drugi nametenci potrebni, zalaga s tem nastale stroške oblastvo Vrhovnega komisarja.

§ 7. Organom osrednje preskuševalnice izda oblastvo Vrhovnega komisarja na moj predlog uradne izkaznice.

§ 8. Organi osrednje preskuševalnice so pri svojem poslovanju deležni zaščite po nemški in slovenski izvršilni oblasti.

§ 9. Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave.

Krznarstvo **Seidl Rajko** ♦ Ljubljana
Kongresni trg št. 4

J. J. NAGLAS
IZDELOVANJE POHIŠTVA — LJUBLJANA

Hrvatska deželna banka d. d.
podružnica Ljubljana

Ustanovljena 1945
TRGOVINA Z ŽELEZNINO IN POLJEDELSKIMI STROJI
FERRUM LEON STUPICA
LJUBLJANA - GRADIŠČE 2 (POLEG URŠULINK)

STERLO **PORCELAN**
AVGUST AGNOLA
Ljubljana — Dunajska cesta št. 10

GOSTILNA ŽIVEC
LJUBLJANA — RIMSKA CESTA

Svetlobna telesa, električne stroje in aparate, elektroinstalacijski material, tehnične predmete
Vam najugodnejše nudi tvrdka

Slavo Kolar

LASTNIK: MILANKOLAR

Ljubljana, Dunajska c. 25a / Tel. 24-66

Trgovska kolonijalno importna zadruga

Ljubljana — Dunajska cesta

Modni krojaški atelje za dame in gospode

Adrijan Pahor

Ljubljana — Prešernova 54

A. JANEŽIČ

Ljubljana, Florjanska ulica 12-14. — Telefon 32-22, 35-62
Knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in poslovnih knjig. Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniški in knjigovozni potrebščinami.

Pinter & Lenard

LJUBLJANA
Dalmatinova ulica

Gostilničarski vestnik

Delo in težnje gostilničarske stanovske organizacije

Novi grobovi

V starosti 50 let je umrla 23. l. m. ugledna ljubljanska trgovka gospodična Darinka Vdovič, lastnica trgovine s papirjem in pisarniški potrebščinami na Gradišču.

Dne 24. t. m. je ugrabila smrt 42letnega pleskarskega in slikarskega mojstra g. Angela Jelčiča, ki je bil ugleden obrtnik in vnet član strokovne organizacije.

Dne 23. t. m. je umrl 62letni industrijec g. Edvard Praprotnik, predsednik Prometnega zavoda za premog, ki je mnogo storil za napredek te važne gospodarske ustanove.

Pokojnim blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

Najvišje cene za tipizirane čevlje

Komisar za cene je določil naslednje najvišje cene za tipizirane čevlje (cena za potrošnika za en par):

- ženski čevlji iz boksa znamke Agopumpe Art. I. in II. z leseno peto 514.— lir
- isti iz svinjskega usnja Art. III. 495.— lir
- ženski polčevlji iz boksa z usnjeno peto Art. IV. 542.— lir
- detlo Art. V. 548.— lir
- ženski polčevlji iz svinjskega usnja z usnjeno peto Art. V. a 525.— lir
- detlo (Haferl) iz Watterproof-usnja z usnjeno peto Art. VI. 612.— lir
- moški polčevlji iz črnega boksa Art. XI. 596.— lir
- moški polčevlji (Haferl) iz Watterproof-usnja Art. XII. 692.— lir
- detlo iz kravine Art. XIII. 586.— lir
- detlo iz krom-usnja Art. XIII. a 650.— lir
- moški visoki čevlji neokovani (delavski čevlji) iz kravine Art. XIV. 618.— lir
- isti iz krom-usnja Art. XIV. a 724.— lir
- delavski visoki čevlji iz kravine, okovani kot gorski čevlji Art. XV. 656.— lir
- isti podkovani z Goiser okovjem Art. XV. 729.— lir
- isti iz krom usnja z Goiser okovjem Art. XV. a 839.— lir
- deški in dekliški čevlji iz kravine št. 31—35 Art. XX. 419.— lir
- št. 36—39 Art. XX. a 461.— lir
- isti iz krom usnja št. 31—35 466.— lir
- št. 36—39 512.— lir
- otroški polčevlji iz kravine št. 26—30 Art. XX. 349.— lir
- isti iz krom usnja Art. XX. a 391.— lir
- otroški čevlji na zadrge iz kravine št. 20—25 Art. XXI. 241.— lir
- št. 26—30 Art. XXI. 369.— lir
- isti iz krom usnja št. 26—30 Art. XXI. a 419.— lir
- deški in dekliški čevlji na zadrge iz kravine št. 31—35 Art. XXI. 438.— lir
- isti št. 36—39 Art. XXI. 503.— lir
- isti iz krom usnja št. 31—35 504.— lir
- št. 36—39 Art. XXI. a 586.— lir
- moški smučarski čevlji iz Watterproof-usnja z usnjeno podlogo, šivani št. 40—46 1133.— lir
- ženski smučarski čevlji iz Watterproof-usnja z usnjeno podlogo, šivani 1106.— lir

Cene se razumejo franco prodajalca, brez embalaže — vključno vse javne dajatve.

Etikete - graver
Joško Dolenc
Ljubljana — Mestni trg

Belihar & Velepich
Ljubljana
Ciril Metodova ulica 35b

Galanterija - Igrače - Kozmetika
Jugopatent
družba z o. z.
Ljubljana - Gosposvetska cesta 1

Rozman Angela
špecerija — koloniale
Ljubljana, Povšetova ulica 55

J. VAVPETIČ

V svojem poslovnem poročilu za čas od septembra 1943 do aprila letos je Sindikat gostinskih podjetnikov izkazal zelo živahno in tudi zelo iniciativno ter koristno delo svoje organizacije. Poleg velikega števila članskih sestankov dokazuje tudi dolga vrsta okrožnic in drugih obvestil, da je bilo članstvo vedno sproti poučeno o vseh važnih vprašanjih, dobro pa je služil za obvestila tudi »Gostinski vestnik« v »Trgovskem listu«.

Stalež članstva ne kaže večjih sprememb. V Ljubljani je od lani 343 gostinskih obratov, izven Ljubljane pa obratuje okrog 30% vseh registriranih obratov. Novih koncesij ni bilo razen v primerih, da so novi koncesionarji nadaljevali obrat na istem kraju.

Med gostinskimi obrati v Ljubljani je 7 hotelov, 6 restavracij, 18 kavarn, 231 gostiln in gostišč, 54 bufetov, 4 zdraviljaki, 6 ljudskih kuhinj in 14 krčem. Znotraj mestne meje je še 7 gostinskih obratov, ki pa upravno spadajo pod okrajno glavarstvo Ljubljana-okolica.

Pomožnega osebja (strežno in nestrežno osebje v Ljubljani) je bilo l. 1942. registriranih 962, naslednje leto pa 854. Kako je z naraščanjem, kaže naslednji pregled sklenjenih pogodb in učencev gostinske strokovne šole:

leto	Štev. sklenjenih pogodb	Učenci šolskega leta	gostinske strok.	šole	šola
		pisani	absolventi		
1934	23	34/35	26	10	
1935	22	35/36	36	7	
1936	29	36/37	36	10	
1937	25	37/38	39	8	
1938	31	38/39	26	11	
1939	31	39/40	44	15	
1940	23	40/41	32	9	
1941	20	41/42	27	9	
1942	17	42/43	25	5	
1943	9	43/44	21	12	
1944	4	44/45	11	—	

Od začetka vojne se število vajencev in učencev tako znižuje, da se bo kmalu občutilo pomanjkanje strokovno izobraženega naraščaja. Strokovne izpite polagajo vajenci v Ljubljani po končani 3-letni gostinski strokovni nadaljevalni šoli.

Gostinska strokovna šola je do zaključka šolskega leta 1943/44. imela še reden pouk, čeprav se je število učencev stalno krčilo. Zdaj je redni pouk samo še v II. razredu. V šolskem letu 1943/44. je imela šola 36.448 lir dohodkov, izdatkov pa 33.437 lir. Sindikat za vzdrževanje šole v letih 1943. in 1944. iz svojih sredstev razmeroma ni mnogo prispeval, ker so bili izdatki šole v glavnem kriti z darili članstva in javnih ustanov. Za pomoč, ki je šoli omogočila redno nadaljevanje pouka, je v poslovnem poročilu sindikata izražena zahvala mestni občini, Gostinski nabavljalni zadrugi, tujsko-prometnemu poverjeništvu pri pokrajinski upravi, pivovarni »Union« in veletrgovcu Juliju Zupanu.

Od l. 1934. do 1945. je imela šola 343 učencev in 96 absolventov ter je bilo med učenci 93, med absolventi pa 27 deklet.

Gostinski dom je imel lani 26.876 lir dohodkov, njegovo vzdrževanje pa je stalo 14.584 lir. Vrednost doma v bilanci ni valorizirana po današnji vrednosti, odpis je izvršen letno v višini 20%.

Uvoz in cena vina

Gostinski obrati so po svoji funkciji važen faktor preskrbe in je zaradi tega tudi njih sodelovanje pri določanju cen. V jeseni 1943., ko je prenehala redna trgovina z Italijo, je postalo vprašanje cen težavno in zamotano. Trgovinski (VIII.) oddelek pokrajinske uprave je določil cene na podlagi predloženih faktur, carinskih deklaracij in pismenih izjav. Ta način ne bi bil slab, če bi bili upoštevani tudi oni izdatki pri uvozu blaga, ki jih uvoznik ne more sicer dokazati s potrdili, a je ugotovljeno, da jih je imel in da brez njih uvoz sploh ni mogoč.

Najbolj pereče je bilo vprašanje uvoza in cene vina. Maksimalne cene od 10. junija 1943 so postale po nekaj mesecih iluzorne. Reden uvoz in kalkulacija sta bila onemogočena in uvoz vina je bil odvisen od tveganja posameznih trgovcev in gostilničarjev. Nakupne cene vina so rasle iz dneva v dan in se je skušalo to za jeziti z določevanjem maksimalnih nakupnih cen po kvaliteti domačega in uvoženega vina. Kljub temu se je od takrat do danes prodajna cena vina v Ljubljani za osemkrat zvišala (od 15 na 120 lir pri litru) in dva posveta o tem vprašanju pri pokrajinski upravi, katerih so se udeležili zastopniki gostinskega sindikata, ni sta imela praktičnega uspeha.

Postopek za določevanje cen vina je bil uveden oktobra 1943. Vinski trgovci so bili zaradi prikrajšanja pri prodajnih cenah skoraj izločeni kot uvozniki vina. Prevod je marca 1944 odredil popis vinskih zalog in sam prevzel po nekaterih trgovcih z vinom uvoz in razdelitev vina v pokrajini. Ker odobreni kontingent vina ni bil nikdar uvožen, je Prevod dovolil uvoz vina tudi gostilničarjem, začel pa je oktobra 1944 blokirati zaloge pri trgovcih do 50%. Sindikatu se je šele februarja letos posrečilo ta odločitev znižati na 25, ko so bile že blokirane tudi zaloge pri gostilničarjih samih.

Višje cene so zahtevale tudi zvišanje bruto pribitka pri nadrobni prodaji vina, ker nizki, številčno izraženi pribitek za navadna vina od 10. junija 1943 ni predstavljal več niti 10% nabavne cene. Šele avgusta 1944 se je posrečilo izdejsvovati odločbo, s katero so se bruto pribitki za navadna vina zvišali za 2 liri pri litru, istočasno pa dovolilo tudi pobiranje napitnine v obratih IV. kategorije po 5% od zapitka.

Razna vprašanja cen
Februarja 1945 je XI. oddelek pri prodaji vin pod 16° — razen v kavarnah — revidiral tudi vprašanje višine napitnine, ki ni bila zaradi visokih cen v nobenem pravem razmerju z bruto zaslužkom podjetnika. Znižana je bila na 4 liri pri litru.

Sindikatu se je zavzel tudi za revizijo cen toplih jedil in menujev ter izdelal besedilo naredbe, ki naj bi oddajo toplih jedil brez ali proti oddaji odrezkov živilske nakaznice ponostavila. Zadeva, ki je dolgo čakala na rešitev, zdaj praktično nima več pomena.

Podjetja se danes bore z velikimi težavami. Živil od Prevoda pavšalno ne prejema več; nakazovanje vina pa je tako malenkostno, da večidel obrati dejansko mirujejo, ker nimajo kaj prodajati.

Sprememba kavarniškega cenika je bila dosežena maja 1944, ko so bile odobrene tudi nove pristojbine za karte, šah, biljard, domino in podobno.

Poseben problem so cene hotelskih sob. Prvotne dinarske pristojbine so bile preračunane v lirske zneske, ki so postali tako nizki, da skoraj niso zadostovali za čiščenje in plače čistilk. Šele meseca novembra 1943 je uspelo sindikatu doseči 25% zvišanje cen za sobe v hotelih in gostiščih ter so bili sestavljeni novi ceniki za vsak obrat in sobo posebej. Ostal je še vedno 25% odbitek od računa za nad osemdnevno bivanje.

Sindikatu je podvel akcijo za odgoditev plačil za mestne davščine,

elektriko in plin za one obrate, ki nastanjujejo vojaštvo. Akcija je uspela. Z marcem 1944 pa so se računali tudi pričeli plačevati.

S cenami za sobe je v zvezi tudi pristojbina za ogrevanje. Do februarja 1944 so imeli obrati različne cene za ogrevanje, nekateri naravnost smešno nizke, po 2 ali 3 din, kar ponekod ni predstavljalo niti 1 lira. Februarja 1944 je sindikat dosegel enotno pristojbino 6 lir od sobe za en dan, ta pristojbina pa je bila septembra 1944 na predlog sindikata zvišana na 9 lir, dočim je bilo zaradi naraslih cen drv in premoga predloženo zvišanje za najmanj 12 lir.

S splošno podražitvijo vseh potrebščin in zvišanjem mezd so seveda tudi cene za sobe postale režijski neustrezajoče in predlagano je bilo novembra 1944 zvišanje za 100%. Predlog je bil zavrnjen zaradi splošne prepovedi zvišanja cen. Predlog je sindikat ponovil nedavno.

Preskrba obratov z živili

Do jeseni 1943 ni bilo čutili velikega pomanjkanja živil in so gostinski obrati prejeli razmeroma velike količine živil (sladkorja do 10.000 kg mesečno, maščob, riža, moke, krompirja, marmelade, mila, kondenziarnega mleka itd.) vsak mesec.

Pozneje pa je poleg prometnih težkoč vplivalo na preskrbo živil tudi občutno manjšanje zalog in tendenca po skrčenju količin, odpadajočih na 1 obrok tople hrane.

Sindikatu je bil januarja 1944 pozvan, naj napravi nov ključ za razdeljevanje živil med obrate, število upravičenih obratov pa naj skrči na one, ki izkuhavajo dnevno gostom najmanj 20 obrokov tople jedi. Tako je bilo prvotnih 350.000 mesečnih obrokov tople hrane skrčeno na 160.000, število obratov pa na okrog 150. Sindikat je moral določiti tudi minimalno količino živil za en obrok, od aprila 1944 pa je dobival od Prevoda pavšalno dodeljene količine živil za pripravo jedil. Količine živil so bile naslednje:

Riževa zdrobljenka: do februarja 1944 večje količine pavšalno, pozneje pa se je dodelitev zmanjšala na okrog 3500 kg mesečno.

Sladkor: do oktobra 1943 so sladkor prejeli tudi obrati na deželi; v Ljubljani do 10.000 kg mesečno. Oktobra 1943 je bila ta količina znižana za nad 50%, decembra pa spet za 50%, tako, da so obrati prejeli komaj ¼ prvotne količine v decembru 1943 ter februarju in marcu 1944, dočim je nakazilo za januar odpadlo.

Zaradi stalnih redukcij je bil sindikat primoran 5. aprila izločiti iz razdelilnika za sladkor vse one obrate, ki niso mogli dokazati, da kuhajo kavo, čaj ali druge tople pijače. Ta razdelilnik je ostal v veljavi do julija 1944, ko je bila izvršena zadnja redukcija sladkorja. Avgusta 1944 so ga prejeli le še kavarne, buffeti, ljudske kuhinje in gostišča v izredno skrčeni količini. Zadnje nakazilo sladkorja je bilo izvršeno oktobra 1944, pozneje pa je sploh odpadlo, kar je za kavarne izredno hud udarec.

Sol: do decembra 1943 se prejeli mali gostinski obrati od Monopolske uprave mesečno tako količino soli, kakoršno so prej prijavi. Potem pa je bilo neomejeno nakazovanje soli ukinjeno. Za januar in februar 1944 je bilo 1166 kg soli dodeljeno vsem obratom razen buffetom. Marca 1944 je nakazilo odpadlo, aprila pa je bilo dodeljeno okrog 550 kg soli do oktobra, ko je bilo dodeljevanje ukinjeno.

Sir: v letu 1944 je sindikat prejel od Prevoda samo enkratno nakazilo

mehkega sira za obrate, ki ne izkuhavajo toplih jedil (buffeti). Enako je bilo s parmezanom.

Drobovje: Sindikatu je uspelo preskrbeti za obrate, ki so kuhali topla jedila, v času od aprila do junija 1944, večkrat nakazila govejega drobovja, svinjskih kož in kosti po nizkih maksimalnih cenah; razdeljevanje je vršil član in mesar Albin Vrhovc.

Krompir: dvakrat je uspelo za obrate, ki kuhajo jedila, preskrbeti večje količine krompirja, in sicer lani avgusta 32.000 kg, oktobra pa za one obrate, ki so izkazali mesečno nad 1500 obrokov tople hrane, 10.000 kg.

Maščobe: aprila, maja in junija 1944 je prejel sindikat po 785 kg olja, zaseke ali surovega masla za obrate, ki izkuhavajo.

Moko je prejel enkrat, aprila 1944, za prežganje 785 kg.

Poleg tega je dobival še kis, suho zelenjavo, grah in fižol za pripravo obedov za prehodne goste brez odaje odrezkov živilskih nakaznic.

Za pripravo obedov prehodnih gostom je sindikat pripravil ključ in razdelilnik, po vsestranski presoji v poštevh prihajajočih obratov pa je bilo določeno število mesečnih obrokov tople hrane na 160.000. Na to višino je sindikat od aprila do junija 1944 prejemal mesečno po 785 kg maščob, 550 kg soli, 3928 kg graha in fižola, 2500 kg zelenjave, enkrat 785 kg moke ter 3500 kg riževe zdrobljenke in po 1500 litrov kisa. Julija je bilo ukinjeno nakazovanje maščob, avgusta so prejeli vsi obrati 2000 litrov kisa za vlaganje, oktobra le še sol, kis in zelenjavo, nakar je bila odrejena ukinitve pavšalnega nakazovanja živil vsem gostinskimi obrati.

Vsa ta živila so prejeli obrati od Prevoda po maksimalnih in nizkih cenah, zato pa mora sindikat tem bolj obsojati vse one člane, ki so se dali zapeljati k navijanju cen in verizništvu. Posebno obsodbo pa zaslužijo zaradi tega, ker so škodovali ugledu stanovske organizacije.

Od Prevoda so bila izdana nasladnja nakazila:

Milo lani dvakrat: marca za vse obrate, junija pa samo za hotele in gostišča. Za iste februarja letos 50 kg mila in 50 kg pralnih praškov.

Vžigalice: od januarja do novembra 1944 so vsi gostinski obrati prejeli mesečno po več škatlic vžigalic, ki so se razdeljevale po enotnem ključu za posamezne obrate oziroma stroke.

Vsa živila, ki jih je sindikat prejemal od Prevoda, so se delila po gospodarski organizaciji ljubljanskega gostinstva, Gostilničarski nabavljalni zadrugi, ki ima svoje skladišče v Kotnikovi ulici.

Čim je sindikat odn. zadruga prejela nakazilo, je sindikat sestavil razdelilnik in ga takoj izročil zadrugi v svrhu razdeljevanja. Živila za pripravo toplih obedov so se običajno skupaj delila. Zadruga je razdeljevanje v redu in hitro izvrševala. S predstvom in pisarno zadruga je sindikat sodeloval v najlepšem slogasu.

Težnje gostinskih obratov

Sindikatu je že pred letom predlagal pokrajinski upravi, naj bi bili gostinski obrati po turnuzu na teden po en dan zaprti, predlog pa ni bil osvojen in je bilo lani novembra odrejeno zapiranje obratov le od 16. do 19. ure zaradi omejitve potrošnje elektrike. Letos februarja je bila ta omejitev ukinjena za kavarne. Zaradi pomanjkanja pijač in živil so mnogi obrati za krajši čas ustavljali svoje obratovanje, kar pa od jeseni ni več dovoljeno. Nekateri so si skušali pomagati tudi s skrčeno dnevno od-

L. M. Ecker sinova
vodovodna inštalacija
in kleparstvo
Ljubljana - Slomškova 4

dajo pijac, zavlekli pa so s tem pomankanje le za nekaj dni.

Sindikati skuša vsako leto omiliti davčno breme svojim članom. To je storil že pri imenovanju vplivnih in poučenih članov v davčni in reklamacijski odbor ter za odmero točilne takse.

Zadnji dve leti se je skušalo pomagati članstvu z ugotovitvijo pravičnega ključa zaslužka po višini potrošnih in oddaje toplih jedil.

Z ukinitvijo davčnih in reklamacijskih odborov v maju 1944 je davčni ključ še edino sredstvo, na katero se davčna uprava lahko še nasloni in pravičnejše ugotavlja zaslužek gostinskih obratov.

Se bolj je skušal sindikat pomagati članstvu januarja 1944 z izdajo podrobnih navodil za sestavo davčnih prijav ter je v svrhu informacij najel posebnega davčnega strokovnjaka in založil pripomoček za sestavo prijave. Tej akciji se ni odzvalo niti 40% članov ter zato ni bilo pričakovane uspeha, ki gotovo ne bi izostal, ker so v letu 1943 veljale še nizke maksimalne vinske cene. Pozneje take akcije sindikat ni več podvel, ker je moči uspeli le, če so deluje vse članstvo ali vsaj pretežna večina članstva.

Od 1. januarja 1943 nanovo določene mestne, pokrajinske in državne trošarine so se spremenile s 3. majem 1944. Z dnem 1. marca 1945 pa je bila občutno zvišana samo mestna trošarina.

Dalje je sindikat za doseg svojih ciljev ter v obrambo koristi članov sam in po združenju v stalnih in tesnih tiki s Prevlodom zaradi nakazil, z VIII. in XI. oddelkom pokrajinske uprave glede strokovnih zadev in vprašanja cen, z Gospodarskim svetom zaradi kuriva in uvoza drv, zelo tudi s Pokrajinsko zvezo delodajalcev glede mezdnih zadev in načelnih vprašanj, z Delavsko zvezo pa zaradi reševanja mezdnih sporov. Prihodnjic sledi oris delovanja bolniške blagajne, ki tvori zadnje poglavje poslovnega poročila.

Bokavšek Ivan

sposlošno sodarstvo

Ljubljana, Litijska 54

Moda

T. EGER

Ljubljana, Sv. Petra c.

Františkanska
ulica 3

Fr. Ksav. Souvan

Ljubljana, Mestni trg

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik in urar
Ljubljana, Stritarjeva ulica 6 - Tel. 44-88
(pri tržmestovju)

Žejn Rastislav
urar
LJUBLJANA
Mestni trg 20

Obrtniški vestnik

Novi dimnikarski cenik

Visoki komisar je spremenil maksimalni dimnikarski cenik z dne 16. decembra 1944, tako-le:
Če se enkrat omete:

odprto kuhinjsko ognjišče	6.—
navadni prelazni dimnik:	
a) v pritlični hiši	3.—
b) v hiši z več nadstropji, za vsako nadaljnje nadstropje po	0.55
ruski ali valjasti dimnik:	
a) v pritlični hiši	2.05
b) v hiši z več nadstropji, za vsako nadaljnje nadstropje po	0.55
železna peč:	
a) do 80 cm visoka, vstevši dimno cev do 1 m dolžine	2.05
b) nad 80 cm visoka, vstevši dimno cev do 1 m dolžine	3.—
dimna cev nad 1 m dolga, za vsak meter po	1.—
pralni kotel	2.05
štedilnik vstevši dimno cev do 1 m dolžine:	
a) z eno pečico	4.50
b) z dvema pečicama ali kotličema in eno pečico	6.—
c) s tremi pečicami ali kotličem in dvema pečicama	7.50
v gostinskih obratih ali zavodih:	
a) navadni štedilnik v malem gostinskem obratu	10.10
b) navadni štedilnik v srednje velikem gostinskem obratu	16.20
c) mizni štedilnik v obratu	25.40
d) navadni štedilnik v velikih restavracijah, javnih kuhinjah ali zavodih ipd.	25.40
e) mizni štedilnik v obratu	40.50
peč-sistema Lutz ipd.:	
a) brez pečice	6.05
b) z eno pečico	10.10
c) z dvema pečicama	15.15

d) s tremi ali več pečicami	20.25
pekovska peč na premog ali drva:	
a) navadna, vstevši dimnik, kanal in duške v pritličju	20.25
b) dimnik peči pod a), za vsako nadaljnje nadstropje po	5.10
pekovska parna peč:	
a) z eno etažo	40.50
b) z dvema ali več etažami	55.60
etažna peč za centralno ogrevanje, vstevši dimne odvode	13.20
centralna ogrevalna naprava, vstevši dimne odvode:	
a) z malim kotlom do 8 m ² ogrevne površine	32.40
b) s srednjim kotlom do 15 m ² ogrevne površine	60.75
c) z velikim kotlom nad 15 m ² ogrevne površine	78.—
kanal centrale ogrevalne naprave ali pekovske parne peči:	
a) mali	27.30
b) veliki	44.55
dimnik centralne ogrevalne naprave ali pekovske parne peči:	
a) do 1. nadstropja	20.25
b) etažne peči	7.05
c) za vsako nadaljnje nadstropje po	5.10
kanal industrijskega parnega kotla:	
a) do 4 m dolžine	50.60
b) za vsak nadaljnji meter po dimnik industrijskega parnega kotla:	
a) do 20 metrov višine	80.—
b) za vsak nadaljnji meter po pregled in ostrganje novega dimnika	10.10
izžiganje dimnika	28.35
Zgornje cene se smejo zaračunavati od 1. marca 1945 dalje.	
Sklenjene pogodbe o opravljanju dimnikarskih del je prilagoditi novim cenam.	

TEKSTILNO PODJETJE ZA PLIŠE
F. EIFLER
LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 75

Elza Lenšćak

trgovina z mešanim blagom

Ljubljana — Poljanska cesta 73

Dolar Franc

parna pekarna

Ljubljana, Poljanska c. 19 — Pred Škofijo 11

Jeločnik & Simončič

Ljubljana, Pred Škofijo 13

MARIJA BAJDA

MANUFAKTURA — MODA

Ljubljana — Pred Škofijo 16

F. Ostreljč

Ljubljana, Nabrežje 20. Septembra šte. 2

MANUFAKTURA

STARIN FRANC

Ljubljana — Pogačarjev trg št. 3

Trgovina z mešanim blagom

DORA KREGAR

LJUBLJANA — DRAVLJE

Edo Grabrijan

manufaktura

Ljubljana - Mestni trg 25

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Trgovina z železnino

LJUBLJANA

Na drobno Na debelo

Gospodarske vesti

Nemški narodni dohodek je dosegel lani 135 milijard mark, dočim je leta 1941. znašal samo 120 milijard mark. Narodni dohodek je narasel predvsem zaradi povečanega dohodka ljudi od dela in pa večjih dohodkov od obresti. Za obrestovanje vrednostnih papirjev je plačevala nemška država pred vojno le 2 milijardi mark, sedaj pa plača 10.5 milijarde mark.

Reja perutnine je v Nemčiji močno skrbena, ker se je izkazalo, da je negospodarska. Izračunali so, da gre na leto v Nemčiji zaradi reje perutnine v izgubo 7,5 milijona ton žita in prav toliko krompirja. Zato se je reja perutnine v mestih prepovedala, na deželi pa se sme imeti za vsakega družinskega člana le po 1 kljun perutnine. Posebno neracionalna je gojitev gosi, rac in puranov.

Več tisoč italijanskih delavcev iz Bononijeve Italije so poslali v Arabijo, kjer bodo delali v tamkajšnjih petrolejskih tovarnah, pa čeprav so higijenske razmere za evropskega človeka in arabski puščavi neznosne.

Zaradi razdrapanih francoskih prometnih razmer se dosedaj še ni mogel obnoviti železniški promet Pariz—Madrid.

Mesni obroki v Angliji so bili znižani za približno 25 odstotkov. Angleški listi označujejo to znižanje kot brezobzirnost. Vrhu tega pa so sporočile velike mesne tovarne v Urugvaju, da ne morejo dobaviti za marec dogovorjenih konservnih količin.

17.000 dekoracijskih delavcev v filmskih ateljejih Hollywooda je začelo stavkati. Dva največja filmska koncerna sta zato morala ustaviti svoje obratovanje.

Knjigarna - Papirnica

L. Schwentner

lastnik A. ERBEŽNIK

Ljubljana, Prešernova ul. 3

P. Magdič

Ljubljana, Ulica 3. maja

Ivan Železnikar

Ljubljana, Marijin trg 3

Hlade Miha prej Olup Josip st.

manufaktura in konfekcija

Ljubljana - Stari trg 2

Ivan Avšič

manufaktura — Ljubljana, Prešernova ul. 3

Manufaktura in modna trgovina

Jos. Ravnikar

Ljubljana — Pogačarjev trg

A. Zalokar

trgovina in delavnica

športnih čevljev

Ljubljana, Mestni trg

IVAN SAX

konfekcija

Ljubljana, Mestni trg 19

Jožef Svetek

mehanična delavnica - Ljubljana, Litijska ul.

Pletilna in trikotažna industrija, modna konfekcija pletenin in perila

F. Kos

Ljubljana, Židovska ul. 5

† Dotrpel je v 42. letu starosti moj ljubljani mož, predobri atek, brat, sin, stric in ovak, gospod

ANGELO JELČIČ

pleskarski in slikarski mojster
Pogreb je bil v torek dne 27. t. m. ob 1/2 9. uri z Zal. kapele sv. Nikolaja k Sv. Križu.

Ljubljana, Zagreb, Pulj, 24. III. 1945.
Zalujoča žena LJUBA, roj. MAVRIČ s hčerškama SONJO, LJUBICO ter ostalo sorodstvo

† Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretežno vest, da nas je v 40. letu starosti zapustil kot žrtev letalskega napada naš najboljši, preskrbn mož, očka, brat itd. gospod

ALBERT KILLER

Pogreb predragega pokojnika je bil danes 28. t. m. z Zal. k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.
Ljubljana dne 24. marca 1945.
Zalujoča žena s hčerškama ter ostalo sorodstvo.

† TVRDKA A. GOREC sporoča tužno vest, da je pri zračnem napadu pri Postojni tragično preminul njen prokurist gospod

ALBERT KILLER

Rajnega, ki je posvetil vse svoje sposobnosti procvitu našega podjetja bomo ohranili v trajnem spominu.

Ljubljana 24. marca 1945.

† Upravni svet, ravnateljstvo in uradništvo Prometnega zavoda za premog d. d. naznanjajo, da je danes nenadoma, zadet od kapi, preminul naš predsednik, gospod

EDVARD PRAPROTNIK

Pogreb je bil v soboto, dne 24. t. m. o poli 9. dopoldne iz kapele sv. Nikolaja v družinsko grobnico.
Blagega pokojnika in dobrega tovariša bomo ohranili v najlepšem spominu.

Joško Zaic

manufaktura trgovina

Ljubljana - Poleg tromostovja